

Koncepce rozvoje Institutu ekonomických studií FSV UK pro období 2019-2022

doc. PhDr. Martin Gregor, Ph.D.

24. 9. 2018

Úvod

Předložená koncepce má následující strukturu: Nejprve shrnuji plnění cílů z Koncepce pro období 2015-2018. Pro zájemce o podrobnější přehledy doporučuji projít prezentace, které připravuji pro výroční zasedání Vědecko-pedagogické rady IES FSV UK a které jsou veřejně dostupné na webu Vědecko-pedagogické rady IES FSV UK (tzv. [Highlights](#)). Na vyžádání mohu poskytnout i půlroční přehledy o aktivitách a úspěších na IES FSV UK, které pravidelně předkládám děkanovi (děkance) FSV UK a rozesílám kolegům; naše aktivity za posledních 8 semestrů mají rozsah 70 stran.

V dalším kroku provádím krátkou SWOT analýzu. Samotná koncepce začíná analýzou žádoucího obsahu činnosti. Poté navrhuje postupy pro hlavní aspekty naší činnosti: výuku, výzkum a aktivity navenek. Nakonec krátce popisuje organizační principy a řízení změn.

Krátké zhodnocení období 2015-2018

V následující části uvádím cíle z Koncepce pro období 2015-2018. Kurzívou shrnuji jejich plnění:

Vzdělávání

1. Akreditace: Úspěšně dokončit čtyři reakreditace: *Všechny reakreditace (Bc Ekonomie a finance, Bachelor in Economics and Finance – dále BEF, Mgr Ekonomie a finance, Master in Economics and Finance – dále MEF) byly schváleny na 8 let a trvají do roku 2023, tj. daly nám strategickou možnost vyhnout se reakreditačním frikcím spjatým s přechodem na nový systém akreditací. Dále byla úspěšná reakreditace double-degree Corporate Strategy and Finance (na 6 let do roku 2022) a PhD Ekonomie a finance/Economics and Finance (na 10 let do roku 2028).*
2. Propagace: Posílit propagační snahy pomocí cílené práce s vybranými středními školami
 - a. Nárůst počtu robustních kontaktů na česká a slovenská gymnázia: *Kontakty se středními školami byly svěřeny do aktivit PR koordinátora (navýšená kapacita PR koordinátora). Počet kontaktů je nyní stabilní. Každý rok se distribuuje rozsáhlý newsletter, elektronicky i v tištěné podobě. Nově máme ročně 3 Dny otevřených dveří (2x pro české zájemce, 1x pro BEF) a 2 webináře. Jako doplněk pro motivované studenty nově vznikl projekt „Středoškolských stáží“ – možnost zapojení se do přípravy bakalářských prací. V roce 2017 dále vznikl projekt pro ředitele gymnázií a jejich zástupce „Pojďte s námi do divadla“. Došlo k úpravě podmínek pro přijetí ve směru tolerance testů SAT, využití IB z matematiky, možného využití Advanced*

- Placement z mikroekonomie a makroekonomie a dále ke zvýšení motivace k vysokému skóre ve NSZ zkoušce z Matematiky (přijetí od 90. percentilu).*
- b. *Intenzivní práce s mezinárodními středními školami v Praze, Brně, Ostravě a Karlových Varech: Bylo svěřeno do aktivit BEF PR specialistky a BEF koordinátora. Každý rok se realizují výjezdy do mimopražských škol, dále návštěvy škol v Praze. Speciálně pro tyto školy vznikl BEF Open Day (v září).*
 - c. *Nový web, nová akviziční stránka, kampaň založená především na absolventech: Došlo k výrazné vizuální rekonstrukci webu IES FSV UK, zjednodušení struktury a doplnění atraktivního obsahu (i vizuálně). Vznikly profily absolventů – ročně 12 Absolventů měsíce, dále min. 3x3 absolventi v rubrice Rok poté. Propracoval se systém IES Expats – detailně monitorujeme přechod studentů do ciziny, sbíráme jejich postřehy a vytváříme na tomto základě i kampaň pro náš bakalářský program. Vznikla akviziční stránka studujies.cz. Velmi se zintenzivnila aktivita na Facebooku IES.*
 - d. *Dlouhodobě: Možné vytvoření nové studentské soutěže: Realizovalo se několik ročníků studentských soutěží pod patronací ČSOB, nyní pod patronací Deloitte. Nicméně více energie jsme věnovali úspěchům v soutěžích jinde, které dodávají kredibilitu díky tomu, že jde o vnější konkurenci – kromě tradičních soutěží (Mladý ekonom, Cena Karla Engliše od České společnosti ekonomické, Hlávková cena, Cena Josefa Vavrouška) máme úspěchy v dalších soutěžích absolventských prací: Cena MŠMT, Cena České ekonometrické společnosti, Energy Economics Contest, Cena guvernéra Národní banky Slovenska, Cena Google, BH Securities Prize, Laboratoř EU. Novinkou je mnohem vyšší intenzita v týmových soutěžích, včetně mezinárodních soutěží (Rotman European Trading Competition 2016 – 3. místo v Evropě, Directa Trading Challenge 2018 – 1. místo v Evropě, CFA Institute Research Challenge – 2x 1. místo v ČR, Global Management Challenge 2017 – 1. místo v ČR).*
3. *Kvalita studentů: Zkvalitnit strukturu zahraničních studentů.*
- a. *Získání prestižních partnerů a více partnerů z anglosaského světa: Daří se nám získat studenty z US skrze Study Abroad programy – nejen s UPCES (Cornell, Michigan, Villanova aj.), ale nově i s agenturou CET. Jednání s partnerskými školami z USA je ale omezené díky nerovnováze – o nedostatečně prestižní školy nemáme zájem a naopak prestižní školy vysílají své studenty do Evropy primárně do hlavních západoevropských měst. Pilotem v tomto období bylo dlouhé jednání s University of Toronto, kde působí jako Associate Professor Martin Burda, který je zároveň náš ambasador. Vytvořili jsme systém uznávání kurzů, který je schválený ze strany Dept of Economics, máme velmi dobré pokladové materiály, nicméně na akcích pro studenty mají studenti UoT velmi atraktivní výběr v Evropě, kterému otevřeně dávají přednost. Alternativně proto rozvíjíme vztahy s jinými perspektivními školami, konkrétně např. cennou o smlouvu s Peking University HSBC Business School. Vedle toho se nám daří získávat i mimo systém Erasmus+ stážisty z kvalitních evropských univerzit – např. Goethe University ve Frankfurtu či Bocconi University v Miláně – a i stážisty z kvalitních neevropských zemí (např. v Asii přední škola NTU Singapore, CIDE z Mexika).*

- b. Zvýšení počtu amerických studentů v rámci study abroad programu International Economics and Finance, který je partnerským programem IES FSV UK a UPCES CERGE: *Počet studentů za rok roste v čase: 1, 6, 9, 11. V této souvislosti jsme iniciovali a zavedli jsme sdílený systém reportingu mezi FSV a IES, který by přesně sledovaly toky studentů (nejen stážistů, ale i ostatních typů mezinárodních studentů).*
 - c. Pravidelná revize výsledků zahraničních studentů (zejména Erasmus+) a podle toho případné ukončení smluv: *Vznikl systém Quarantine (Quality Review Annually: Incoming Exchanges), který byl aplikován v letech 2015 a 2017. Smyslem systému je zařadit do "karantény" výměnné smlouvy s těmi školami, jejichž studenti mají nízké studijní průměry za poslední tři roky.*
4. Kvalita výuky: Větší důraz na sledování kvality
- a. Využití nyní již naakumulované časové řady k řešení stavu kurzů, které se pravidelně nacházejí v nejhorší třetině srovnání: *Detailní analýzu provádějí garanti, zejména je klíčová činnost nové garantky bakalářského studia doc. Chytilové. Průměrná známka za kurz byla v daném období 3,95-4,08 pro bakaláře a 4,10-4,18 pro magistry.*
 - b. Větší důraz na sladění obsahové náročnosti: *První motivační prvek je systém evaluace, který bonifikuje náročnost kurzu (ta vstupuje do výpočtu skóre kurzu). Dále proběhla diferenciací kurzů – u externích specializačních kurzů je při najímání významnějším kritériem atraktivita pro studenty, naopak pro interní (zejména povinné) kurzy je důležitá i náročnost. Došlo k velké proměně nabídky jak na straně pravidelných kurzů, tak kurzů hostujících profesorů (v roce 2018 z University of Oxford, University of Cambridge, University of California Irvine, University of Toronto aj.).*
 - c. Snaha o zvýšení návratnosti Hodnocení kurzů: *Probíhají pravidelné výzvy směrem ke studentům. Dle interních dat se návratnost udržuje kolem 50%.*

Výzkum

1. Pokračovat ve výzkumné mobilitě na vysoké úrovni. Konkrétně podat navazující Marie-Curie program se špičkovými partnery (včetně Oxfordu a Harvardu): *Prof. Janda nyní úspěšně koordinuje projekt GEMCLIME (2016-2020), který navazuje na projekt ECOCEP (2014-2017) – viz <http://gemclime.cuni.cz/> Mobilita pedagogů i PhD studentů na velmi kvalitní až top školy (Princeton, UC Berkeley, Australian National University, Maryland) úspěšně roste. Mezinárodní mobilitu podporuje nejen nový program kofinancování mobility, ale i aktivní podpory společných mezinárodních aktivit – příkladem z roku 2018 je společný workshop s Humboldtovou univerzitou v Hejnicích za účasti Bryana Grahama z University of California Berkeley.*
2. Udržet vysokou míru aktivity v grantových projektech na základní výzkum: *Pro ilustraci, v roce 2017 jsme získali 2 vlastní projekty GAČR, na dalších 3 přijatých projektech se podílejí naši kolegové. Obdobná frekvence je i v předchozích letech. Kolegyně Zuzana Havránková získala podporu PRIMUS pro roky 2018-2019. Snahu o vysokou kvalitu reflektuje i plánovaná revize našeho systému hodnocení vědy, které platilo v pětiletém období 2012-2016 – nové schéma bylo zavedeno na pětileté období 2017-2021. Kvalitu reflektují i mimořádné úspěchy v globálních žebříčcích univerzit – konkrétně v šanghajském rankingu (ARWU) se od*

zavedení oborových žebříčků v roce 2017 umísťuje ekonomie na UK v top 100 a finance na UK v top 200 (jde o společné výsledky CERGE a IES FSV UK). VIDEAS RePEc ranking, který je spravován zahraniční komunitou výzkumníků, je nyní pořadí v ČR stabilně 1. CERGE, 2. IES FSV UK, 3. ČNB, pokud se počítá celková produkce; podle se zohlední pouze nedávná produkce (10 let) a velikost instituce se normalizuje (jen 10 nejlepších), pak je dokonce pořadí 1. IES FSV UK, 2. CERGE, 3. ČNB.

3. *Účastnit se výzkumných infrastruktur se strategickými partnery: V roce 2018 dobíhá projekt DYME (GAČR Centrum Excellence), kde jsme byli partnery s CERGE, MFF UK, FIS VŠE, FFÚ VŠE a ÚTIA AV ČR. Úspěšně byl hodnocen systém institucionálního financování výzkumu PRVOUK s CERGE UK; nyní je společný program v rámci PROGRES. Vysoce úspěšně byl vyhodnocen tým UNCE (mezi pěti nejvýše hodnocenými univerzitními centry excellence na UK); také on pokračuje v dalším kole.*
4. *Motivovat více studentů k aktivní vědecké práci: získat co nejvíce aplikací do doktorského programu; nalézt způsoby, jak motivovat k pravidelnému a postupnému psaní článků a v důsledku tak mít více absolventů při udržení kvality disertací: Pozici garanta doktorského programu převzal prof. Evžen Kočenda, který je publikačně mimořádně úspěšný (4. v ČR dle RePEc). Ten mírně vyladil pravidla pro doktorské studenty, aby motivoval více doktorandy, u nichž je výrazný pokrok a zároveň jasně diskutoval situaci se studenty, u nichž je pokrok příliš pozvolný. Zlepšil se placement na akademickém trhu – v roce 2018 byla Martina Jašová přijata na Barnard College při Columbia University jako Assistant Professor. Máme i velký počet (17) končících doktorandů za dané období. Vedle toho zlepšujeme infrastrukturu – nově máme koordinátora pro datové zdroje (dr. Kukačka). Vytvořili jsme systém podpory dlouhodobé mobility. Probíhají výzkumné semináře zvaných přednášejících (v roce 2018 LSE, Bocconi, CERGE, New Economic School, Paris I Sorbonne, DIW Berlin).*

Rozvoj

1. *Motivovat odborné asistenty k habilitačnímu řízení: V následujícím období očekávám minimálně pět habilitačních řízení: Proběhlo 6 úspěšných habilitačních řízení. Nyní jsou v běhu další 2 habilitační řízení.*
2. *Dosáhnout minimálně jednoho úspěšného jmenovacího řízení: Proběhlo úspěšné jmenovací řízení prof. Horvátha v roce 2017.*
3. *Nastavit tzv. proces midterm review, který bude hodnotit (po třech letech) vývoj odborných asistentů: Vyhláškou ředitele 5/2015 byl zaveden kariérní řád, který specifikuje podmínky na jednotlivé pozice. Pro kolegy, kteří nastoupili před zavedením kariérního řádu, se aplikuje přiměřeně, včetně procesu midterm review.*

Celkově považuji etapu 2014-2018 za velmi úspěšnou etapu rozvoje IES FSV UK, což je pochopitelně především zásluhou velmi dobré a obětavé práce kolegů.

Krátká SWOT analýza

Abych představil moje výchozí uvažování o IES FSV UK, nabízím krátkou SWOT analýzu:

Silné stránky: Perspektivní věkový profil (10 doc/prof ve věku 30-45 let), odborně dostatečně zabezpečené programy, konzistentní a dosavadním vedením konsensuálně přijímaná strategie na výzkum orientované školy (objektivní měřítko evaluace, jasné bonusy, přesná dělba práce, zavedený kariérní řád), široké portfolio předmětů s permanentní evaluací, dobrá organizace (tajemnice plus 7 specialistek: finance, studium, PhD a visitors, PR, HR, BEF PR Specialist, technický editor; dále 3 koordinační pozice: BEF, MEF, CSF+International), široká paleta aktivit (H2020 projekty, stážisté, vazby na byznys, kariérní podpora), tradice sebeorganizace a proaktivity.

Slabé stránky: Nedostatek mezinárodně etablovaných profesorů (vzhledem k našim aspiracím); velmi malý rozsah znamenající obtíže při nahrazování a nedostatek úspor z rozsahu; nedostatek kapacity na praktičtější projekty, outreach a PR; administrativa – nárazová přetížení, neustálé šoky, informační a kompetenční frikce díky několika úrovním řízení na fakultě.

Příležitosti: Zužítkovat vysoký globální ranking (top 200 Finance, top 100 Economics) pro mezinárodní PR a mezinárodní příležitosti. Aktuální zájem o datovou analýzu, v níž máme již vybudovanou kompetenci (i v mezinárodním srovnání). Příležitosti v oblasti ekonomie zdravotnictví, kde máme na rozdíl od jiných škol v ČR výhodu blízkosti k lékařským fakultám UK. Komplementarita s CERGE UK.

Omezení či hrozby: Intenzivní soutěž o talentované české/slovenské studenty v rámci oboru ale i napříč obory (nevýhoda těžkého obecného programu na malé instituci), klesající úroveň středoškolských studentů (zejména matematická příprava), silná evropská konkurence o mezinárodní studenty (aby akceptovali naši úroveň modelování a přitom neodešli do ciziny), vnější šoky ohledně financování, konkurence ohledně podpory excelence, faktická nemožnost získat za české peníze mezinárodní kvalitu v nejvíce atraktivních podoborech, zejména ve financích.

Klíčové body navržené strategie

Navržená koncepce má následující body:

- **Identita:** Raison d'être definuji jako kvantitativní analýzu ekonomických a finančních jevů s důrazem na empirické techniky a formálně matematický základ.
- **Výstupy:** Hlavní aktivity hodlám měřit kvalitou absolventů (jejich uplatnění), kvalitou výzkumu a rozsahem aktivit, které směřují ke zviditelnění v širší veřejnosti a k interakci s odbornou (neakademickou) veřejností.
- **Organizace:** Hodlám udržovat současný systém, který je náročný, ale transparentní a umožňuje udržovat kolegiální prostředí. Za klíčovou hodnotu považuji odbornou autoritu ověřenou mezinárodní obcí. Preferuji promyšlený a kontinuální rozvoj.

Každému z bodů věnuji samostatný oddíl; navíc se samostatně věnuji každému ze tří typů výstupů.

Identita

V této části definuji přesněji představu žádoucí oborové orientace. K tomu je vhodné na úvod popsat trendy na globálním akademickém trhu v oblasti ekonomie:

1. Dlouhodobě dochází k nárůstu zájmu o přípravu pro konkrétní sektory a k poklesu zájmu o pouze obecnou přípravu v ekonomii.¹
2. Ztráta důvěry v policy-making: Menší zájem veřejnosti číít metodicky náročné veřejné analýzy, a to mj. díky klesající důvěře v kredibilitu veřejných institucí a jejich politik. To oslabuje nejen ekonomii, ale i jiné obory, které chtějí přispívat ke tvorbě politik.
3. Pro méně informovanou veřejnost nižší reputace ekonomie a financí mj. díky finanční krizi. Celá řada pro veřejnost velmi užitečných inovací v oboru (ať už jde o finanční stabilitu, nové prediktivní systémy) jsou mediálně nedostatečně kontroverzní. Navíc techniky a výsledky mají často primárně soukromé využití, kde je naopak zájem pokročilé poznatky nezveřejňovat.
4. Aktuální změny v ekonomice (zejména nové technologie pro podniky i trhy) přinášejí intenzivnější konkurenci ohledně zpracování ekonomických dat s blízkými obory (matematiky, statistiky, finančními matematiky, computer science, engineering).
5. Katedry ekonomie a financí na univerzitách jsou v rostoucí konkurenci s „business schools“:
 - a. Univerzity, které nemají vlastní business school, nemohou snadno realizovat mnohé příležitosti a také obtížněji udržují kontakt s komerční sférou.
 - b. Business schools jsou tradičně více centralizované a v řadě aspektů proto mnohem efektivnější a akceschopnější. (To není nutně na překážku pro udržení silných akademických standardů. Ve Spojených státech lze nalézt řadu příkladů, kdy existuje katedra ekonomie jak na univerzitě tak na jí náležící business school, přičemž akademické standardy jsou na univerzitní katedře horší.)
 - c. Obecný důraz business schools na vlastní viditelnost znamená mnohem vyšší schopnost oslovit potenciální studenty i pro náročnější programy a vůbec vyšší viditelnost obecně.
 - d. Prudce rostoucí byrokratizace vede k tomu, že decentralizace je nyní velmi drahá. Maximum postupů a procesů je levnější centralizovat a nejen je vést profesionálně, včetně rekručních a marketingových postupů.
6. V ekonomii dochází k velkému nárůstu interdisciplinárních témat z psychologie, politologie, sociologie, geografie a i komunikačních studií. Naopak se snižuje nabídka zpracování klasických ekonomických témat – trade, industrial organization, zčásti i makroekonomie. Často to souvisí s předchozím bodem – témata se segmentují tak, že „tradiční“ témata jsou mnohem více pokrývány na business schools a v ekonomii zůstávají interdisciplinární témata. Tím ale vzniká konkurence s ostatními společenskými vědami (zájemci o politiku, psychologii, média), které v této konkurenci mají pochopitelnou výhodu samostatně etablovaných oborů. Ekonomie pak sice poskytuje výborně vyškolené studenty, klesá ale ve „zpracovatelském řetězci“ na nižší a méně samostatnou úroveň se všemi důsledky, které to přináší.

¹ Zájem o ekonomii obecně definuji jako zájem pochopit „... the economic aspects of modern society, to familiarize with techniques for the analysis of contemporary economic problems, and to develop an ability to exercise judgment in evaluating public policy.“ (viz <https://economics.stanford.edu/undergraduate/overview>)

7. Na magisterské úrovni (a samozřejmě i PhD úrovni) probíhá intenzivní globální konkurence mezi školami, programy a podobory. Je intenzivní i díky tomu, že naše programy jsou velmi standardizované a studenti ekonomie a financí jsou vysoce mobilní jazykově i mentálně.

Abychom dokázali čelit výše uvedenému, navrhuji se primárně soustředit na ty oblasti, které dokáží uspokojit všechny důležité aspekty:

- oblast zájmu pokrývá jevy, které jsou primárně ekonomické a finanční,
- oblast je globálně akademicky rozvinutá (tj. dostatečně široká a akceptovaná oblast; spolehlivým indikátorem je AIS skóre daných časopisů v kategoriích Economics a Business-Finance ve WoS),
- existuje dostatečně vysoký zájem doktorandů i magistrů (či potenciál zájmu),
- existují synergie mezi studenty a výzkumem a schopnost je generovat,
- absolventi soustředící se na tuto oblast jsou schopni dosahovat prestižních pozic v rámci této oblasti

Typickými (a široce definovanými) příklady takových oblastí jsou v našem případě monetární a makro-finanční ekonomie a finanční ekonomie (zejména finanční ekonometrie).

Za další vysoce perspektivní oblasti považuji:

- analýza velkých dat v konkrétních sektorech ekonomiky (bankovníctví aj.),
- veřejné finance s důrazem na propojení mikroekonomické a makroekonomické úrovně analýzy,
- mezinárodní ekonomie s důrazem na témata šoků do produkce firem v ČR a postavení lokálních firem v globálních zpracovatelských řetězcích,
- modelování tradičních a i nových trhů, zejména s ohledem na technologie a inovace,
- ekonomie a finance ve zdravotnictví.

Vedle toho je samozřejmě nutné udržovat celou škálu kurikula typického pro vyspělé katedry ekonomie a financí a s tím udržovat i osobnosti, které jsou schopny provádět výzkum napříč podobory (tj. např. aplikované mikroekonomy či experimentální ekonomy).

Absolventi jako výstup č. 1

Naše tři úrovně programů mají tři velmi rozdílné mise. Tyto rozdíly se nyní ještě více prohlubují s tím, jak se studenti mnohem dříve rozhodují o své specializaci.

- **Bakaláři.** Pro tuto úroveň je charakteristická obecnost a vysoká diverzita. Programy jsou řízené tak, aby kurzy byly téměř výlučně v režii interních akademiků, byly dostatečně hluboké a náročné. Programy jsou nyní úspěšné. Klíčové je nicméně udržet schopnost nabírat zájemce, kteří nápor programů vydrží.
- **Magistři.** Pro tuto úroveň je nyní potěšující vysoká spokojenost studentů, pravděpodobně spjatá i s možností výběru – celková průměrná známka je mezi 4.1 a 4.15 za poslední 3 semestry. Nicméně díky odlivu nejtalentovanějších absolventů bakaláře na prestižní školy v zahraničí klesají počty přijatých. Navíc programy jsou navenek velmi obecné, i když realita je odlišná; tento rozpor se musí řešit.

- **Doktorandi.** V doktorském programu se postupně zlepšuje kvalifikace supervizorů, tradičně probíhají funkční semináře a výrazně zlepšilo zázemí pro talentované doktorandy, včetně mobility. Nicméně prudký rozvoj pracovního trhu v Praze a celkově široké možnosti našich mgr. absolventů znamená, že se zhoršuje naše schopnost přilákat dostatečně vysoký počet. Kompenzací může být vyšší počet zájemců zvnějška (zejména z ciziny, odkud získáváme množství přihlášek); jejich řízení v programu je nicméně mnohem náročnější.

Za výše uvedeného vyplývá, že jednou z klíčových výzev je rozvoj magisterských programů. Pokusím se nejprve popsat důležité rysy českého programu, které považuji za relevantní v lokální soutěži a s nimiž je nutné pracovat:

- jádro programu (povinné předměty) je konstruované po vzoru amerických mgr. programů v ekonomii, kde magistr je přidaná možnost pro studenty, kteří jsou zapsáni na doktorském programu v ekonomii; tím se jádro poměrně odlišuje od škol, nabízejících specializovanější mgr. programy
- „hlavní“ specializace finance je nyní tematicky velmi široká
- „vedlejší“ specializace modelování je mnohem menší a není zcela stabilizovaná
- existuje velké množství různých „minispecializací“ (sekvencí kurzů), které jsou poměrně standardizované, zvnějšku ale ne zcela dobře identifikovatelné
- funkční návaznosti mezi core a specializační předměty by bylo více rozvinout
- plánovaný Research Master na CERGE UK, který se brzy otevře, bude další variantou pro studenty, kteří mají širší zájmy a zejména zájem o témata, která se intenzivněji zpracovávají na CERGE UK; i to vede k nutnosti promyslet specializace v našich programech

Dále stručně rysy anglického programu, které jsou relevantní v globální soutěži a ovlivňují zájem o program:

- dvouletý namísto často jednoletého programu
- studenti musí psát velmi náročnou Master Thesis
- úvodní core je velmi náročný, opakování vede ke zpoždění
- širokost programu trochu znejasňuje orientaci v momentu volby

Pro rozvoj magisterských programů proto navrhuji následující:

- jádro programu (povinné předměty) udržet, nicméně se snažit o přesnější vazby
- v českém programu vytvořit další specializace kolem existujících sekvencí kurzů
- klíčové mgr. specializační předměty držet jako dostatečně robustní
- pokračovat v jednání o možných aktivitách napříč fakultami (zejména s geografií na PŘF UK, nově s katedrou národního hospodářství na PF UK)
- v anglickém programu zvažovat namísto specializací vytvoření samostatných programů, které mohou sdílet infrastrukturu (podobně jako nyní sdílí CSF a MEF), navenek je ale lze představit jako samostatné a úzce cílené programy; konkrétně je perspektivním kandidátem pro samostatný mgr. program Data Analysis (případně nazvaný Data Science and Finance či jinak)

- s ohledem na to, že nás hendikepuje neexistence MBA programů, zajišťovat praktické kurzy primárně s pomocí praktiků, včetně nefinančních kurzů úzce relevantní pro byznys (zejména právo, management)

Výzkum jako výstup č. 2

V předchozím období bylo velmi mnoho energie věnováno nastavení podnětů ke kvalitnímu výzkumu, zejména pomocí bibliometrického hodnocení žurnálů. Hodnocení je postavené na rekurzivních impaktních faktorech (AIS ve Web of Science) a vytváří velké rozpětí mezi časopisy. Pro představu, časopisy se dělí do 8 pásem a bodové hodnoty jsou 400, 200, 100, 60, 40, 20, 10 a 0. Časopisy vydávané v ČR a SR mají hodnoty: 10, 6.7, 0, 0, 0.

Toto hodnocení velmi silně motivuje směrem k excelenci. AIS body se totiž promítají do bonusů, zisku „research package“ navázaného na výkon (ten umožňuje krýt náklady na další výzkum), interních požadavků na podporu institutu v habilitačním řízení a i do výpočtu osobního ohodnocení. Pro více informací viz [vyhlášky ředitele](#) o podpoře výzkumu (3/2015), odměnách (4/2015), kariérním řádu (5/2015) a hodnocení výzkumu (1/2016).

Co se týče způsobu řízení, aktuálně jsou výzkumné aktivity řízené skrze zástupce ředitele pro výzkum; maximum aktivit je decentralizovaných, ponechaných iniciativě zaměstnanců.

- Decentralizovaný systém považuji za efektivní a stabilizovaný, je pozitivně vnímán i díky souladu s přirozeným zájmem o autonomii. Decentralizované řízení projektů (včetně maxima benefitů pro nositele projektů) vnímám jako efektivní i vzhledem k velkému rozpětí témat a hodlám jej dále implementovat.
- Náš systém pro hodnocení vědy je dohodnutý pro roky 2017-2021. Pro další období je samozřejmě prostor pro revize; jednání považuji za optimální zahájit v roce 2020, aby systém mohl být odsouhlasen vedením v předstihu.
- Nadále hodlám pokračovat v aktivní prezentaci nejlepších výstupů (definovaných naší metodikou – viz [přehled](#)).

Viditelnost jako výstup č. 3

Co se týče viditelnosti, IES FSV UK je neoptimálně malý vzhledem k nutnosti konkurence s velkými školami. V rámci výzkumu našťastí existuje komplementarita s CERGE UK, která zajišťuje kritickou masu např. pro mezinárodní žebříčky; v oblasti výuky a dalších aktivit je ale velikost zásadní nedostatek.

- Intenzitu PR vést tak, aby se celkový počet studentů (pravidelných, výměnných i stážistů) držel na prostorové kapacitě – tj. velikost měřenou obsazením místností.
- Více komunikovat, že je běžné a možné nastoupit na IES FSV UK i později než na bakaláři a komunikovat intenzivněji konkrétní způsoby, jakým si lze doplnit případné nedostatky.
- Explicitněji propagovat naše aktivity, které se týkají hospodářské politiky a regulace – pozitivním příkladem z předchozího období byly zprávy pro monetární dialog, které prof. Horváth připravoval pro jednání Evropského parlamentu s prezidentem ECB.
- Necentralizovat aktivity, které mají veřejný dopad a viditelnost, nicméně explicitně zdůrazňovat, že pozitivní externalita z těchto aktivit je odměňována – existující koncept v podobě sběru pokladů pro půlroční evaluace je v tomto zcela dostačující.

- Nadále provádět obecně prestižní akce s partnery, samozřejmě ve zvladatelné frekvenci (po vzoru přednášky bývalého ředitele WTO a UNCTAD v září 2018).
- Pokud investovat do viditelnosti, pak směrem k užším profesním skupinám a to i ve snaze získat finanční či nefinanční podporu.

Organizace

Podobně jako v části o identitě si i zde dovolím nejprve obecnější úvahu, která je koncepcí důležitá. V této chvíli lze globálně pozorovat dva modely organizace kateder ekonomie a financí:

- Poměrně autonomní a **univerzální** ekonomické katedry, většinou dále přiřazené do segmentu Arts/Humanities/Social Sciences.
- Poměrně podřízené a **specializované** katedry ekonomie a/nebo financí v rámci Business Schools.

První model se díky autonomii jeví být akademicky atraktivnější a je i blízký aktuálnímu modelu IES FSV UK. Při jeho aplikaci je ale nutné si uvědomit i jeho **nevýhody**:

1. Zranitelnost v okamžiku poklesu zájmu studentů o obecnou výuku; obtížně se vytvářejí kombinace obecné výuky a výuky, která by byla aplikovanější či zaměřená na konkrétní sektory.
2. Často chybí propojení se specialisty, protože ti nejsou dostupní tzv. „in house“.
3. Pochopitelný sklon starat se pouze o úzká témata svého publikačního zájmu.
4. Malé výnosy z rozsahu.
5. Díky malosti nedostatečná kapacita pro vnější aktivity.
6. Obecně malá incentiva k vnější viditelnosti. Pěkný příklad je srovnání na Stanfordu, který má dvě katedry ekonomie: Zatímco univerzitní [Stanford Economics](#) má na svém webu 3 nekvalitní fotky a 4 zprávy za celý rok 2018, [Stanford Graduate Business School](#) publikuje Stanford Business Insights a School News s vysokou frekvencí.

Moje dosavadní koncepce a i tato navazující koncepce má za cíl udržet dostatečně univerzální školu, přitom však kompenzovat nedostatky tradičních kateder:

- Udržovat kontakty s externisty ochotnými se podílet, zejména s našimi absolventy.
- Intenzivně komunikovat navenek – tím vzniká i pozitivní ukázka a peer pressure pro ostatní, aby uvažovali o vlastní komunikaci navenek.
- Kapacitní omezení řešit specializací.
- Nedostatečné výnosy z rozsahu řešit efektivní dělbou práce s odděleními fakulty.

Nábor kolegů

Dosavadní, pro nás dosažitelná nabídka na juniorním akademickém trhu byla definována třemi skupinami: (i) naši nejúspěšnější doktorandi, (ii) tématicky relevantní absolventi CERGE UK a (iii) navrátilci ze zahraničí. Tím, jak se zvyšuje mezinárodní dopad školy, je nutné rozšířit množinu možných kandidátů.

V oblasti náboru plánuji postupovat následovně:

- Nadále se soustředit takřka výlučně na juniorní hiring. V oblasti seniorů je pro nás velmi obtížné získat nadšence, kteří by byli produktivní a zároveň ochotní akceptovat naše omezené finanční možnosti.
- Nabírat čistě v oblasti ekonomie a financí a hodnotit čistě našimi kritérii pro ekonomii a finance.
- Zájemci o tenure-track pozici Assistant Professor (AP) musí vždy projít přes job talk. V případě zahraničních post-docs (na dvouleté kontrakty) rovněž budeme preferovat job talk, pokud je to technicky možné.
- Dvouleté post-doc pozice otevíráme jak pro lokální zájemce, tak pro zahraniční zájemce. U nich budeme postupovat skrze nabídky na inomics.com a pomocí našich kontaktů v zahraničí. Cílem je vytvořit podhoubí kandidátů na pozici Assistant Professor. Tento postup probíhá i nyní, kdy máme jako post-docs vybrané dva kandidáty: Mathias Klein (DIW Berlin) a Julien Pinter (Paris I Sorbonne).
- Pro naše doktorandy explicitně platí pravidlo, že nedoporučujeme investovat čas zapojením se do výuky nad rámec Teaching Assistantships. Doktorandi se mají soustředit na disertaci, případně na své povinnosti v rámci CDS.

Kariérní řád

Kariérní řád na IES FSV UK platí od roku 2015. Na kolegy, kteří nastoupili před rokem 2015 a na něž tudíž řád platí zpětně, se požadavky aplikují přiměřeně; na nově přijaté kolegy již zcela bez omezení.

Po delší diskusi v rámci vedení navrhuji explicitně zdůrazňovat:

- **Odlišení pozic:** Pozice Senior Lecturers se liší od Assistant/Associate/Full Professors nejen vyšší výukou (a naopak absencí požadavků na intenzivní výzkum a vedení PhD studentů), ale i výrazně vyšším podílem účasti v komisích, ceremoniích a podílem na dalších koordinačních a organizačních aktivitách.
- **Nesplnění kritérií:** Pokud nedojde k habilitaci, rozhodnutí o ponechání ve výuce a o typu aktivit a délce kontraktu bude podrobně projednáno a rozhodnuto vedením (tj. ředitel, zástupce ředitele pro výzkum, garanti a vedoucí kateder).
- **Splnění kritérií s odstupem:** Pokud Senior Lecturer splní kritéria s odstupem, bude pozice Associate Professor (AP3) nabídnuta v závislosti na (i) délce zpoždění, (ii) rozsahu a perspektivě aktuálního výzkumu, (iii) schopnosti vést doktorandy, (iv) existenci dalších význačných vědeckých aktivit (týmy, významné granty atd.). Rozhodnutí bude učiněno vedením (tj. ředitel, zástupce ředitele pro výzkum, garanti a vedoucí kateder).

Vnitřní organizace

- **Prostředí:** Hodlám udržovat současný systém, který je náročný, ale transparentní a umožňuje udržovat kolegiální prostředí. Za klíčovou hodnotu při jednání s kolegy i studenty považuji vysoký respekt k odborné autoritě a senioritě. Preferuji promyšlený kontinuální rozvoj.
- **Dělba práce:** Studenti mají studovat, případně realizovat své další odborné projekty. Juniorní členové se mají vysoce intenzivně věnovat svému odbornému rozvoji. Exekutivní pozice mají obsazovat seniorní členové. Pro bono aktivity (koordinace) má

být role „senior lecturers“ – tj. zkušených členů, kteří ale nemají intenzivní výzkumné aktivity a nevedou doktorandy a výzkumné týmy.

- **Centralizace a decentralizace:** Nadále preferuji koncentrovat organizační aktivity do konkrétních pozic, aby je řídil ideálně jeden konkrétní pracovník s konkrétní osobní odpovědností. V případě nutnosti se vytvářejí ad hoc týmy (task forces). Na seniorních členech kladu odpovědnost samostatně zorganizovat aktivity, za něž jsou zodpovědní (samozřejmě s využitím administrativy).
- **Rozvoj:** Jelikož v posledních letech byly zavedeny nové zpřehledňující procesy v rámci IES (sdílené dokumenty, reporting, evaluace) a zároveň proběhlo velké množství změn na fakultní a univerzitní úrovni, nacházíme se stále v situaci, kdy si nové procesy a změny zažíváme a ladíme. Proto hodlám další inovace fázovat v čase. Obecně naši „adaptační kapacitu“ hodlám zatěžovat nikoli nárazově, nýbrž kontinuálně, což se mi osvědčilo i v předchozích obdobích.

Závěr

Univerzita Karlova má dle mého názoru potenciál být v ekonomických oborech vnímána jako silná a pro absolventy i vnější svět užitečná škola, zejména v kvantitativně nejnáročnějších oblastech ekonomie a financí.

Rozvoj Institutu ekonomických studií FSV UK proto hodlám vést tímto směrem – aby se udrželo a posílilo vysoké vnímání ekonomie a financí na Univerzitě jako náročného, smysluplného a prestižního oboru, a to v rámci ČR i ve světě.